

«Людина, що помірно та своєчасно
займається фізичними вправами,
не потребує ніякого лікування,
спрямованого на усунення хвороби»

Авіценна

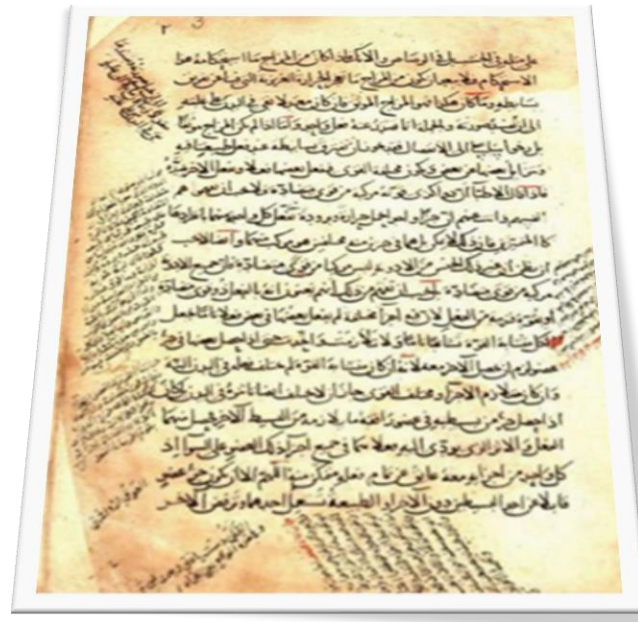
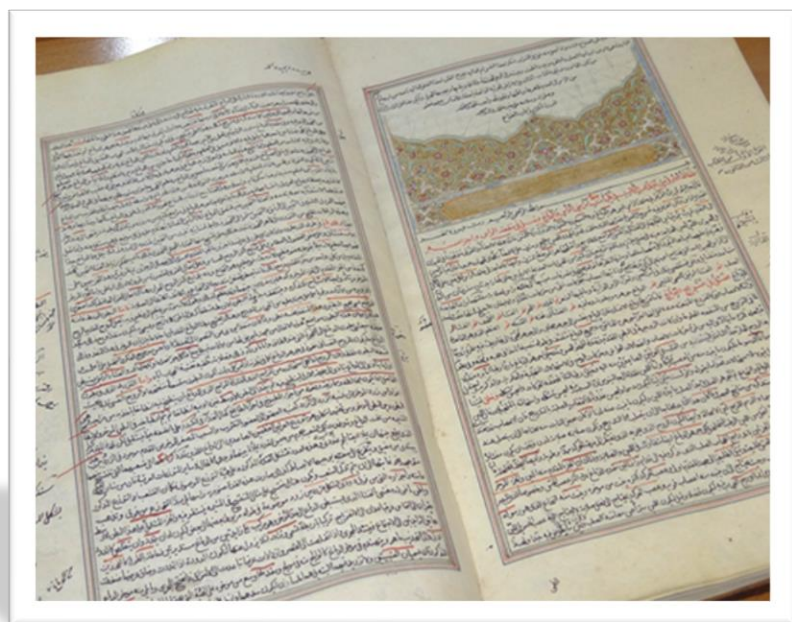

АВІЦЕННА-ФІЛОСОФ, ЛІКАР

(980–1037)

Тисячу років тому в Бухарі жила геніальна людина на ім'я Абу Алі Хусайн ібн-Абдаллах ібн-Хасан ібн-Алі ібн-Сіна. Хто він? Лікарі кажуть, що він великий лікар. Математики кажуть, що він відомий астроном, математик. І теоретик музики, і теоретик геології, і філософ. Це людина, відома на заході як Авіценна- вчений, філософ, лікар, фармацевт, музикант, який жив у IV ст. ісламської ери, в епоху розквіту знань і наук при династії Аббасидів.

З дитинства Авіценна був здібною дитиною, перші навички освіти прищеплені батьком; з 14 років він почав вчитися самостійно, у 18 років вже вступає в дискусії з питань астрономії, фізики, філософії з найбільшими вченими того часу, саме у цей період у Авіценна з'являються перші учні. Саме в ті часи розвиток ісламсько-арабської культури досягнув свого піку, а арабська мова була загальноприйнятою мовою передачі знань. У 21 рік Авіценна став автором декількох книг: енциклопедії з природничих наук, багатотомного медичного словника, книги з етики і 20-томної книги роз'яснення законів. У 1015–1024 рр. Він жив у Хамадані, поєднуючи наукову діяльність з активною участю в державних і політичних справах емірату.

Авіценна написав близько 450 трактатів на теми з різних галузей науки, з яких збереглося близько 240. Більшість з його праць (близько 150) присвячені філософській тематиці, 40 — медицині. Його найвідоміші роботи - це "Книга зцілення", філософська та наукова енциклопедія, і "Канон медицини", медична енциклопедія, яка стала стандартним медичним текстом у багатьох середньовічних університетах і використовувалася до 1650 року.

Авіценна писав у своїй праці про роль і місце фізичних вправ в оздоровчій та лікувальній практиці. Дав визначення фізичним вправам - довільні рухи, що призводять до безперервного, глибокого дихання. Він стверджував, що якщо людина помірковано і своєчасно займається фізичними вправами і дотримується режиму, то вона не потребує ні лікування, ні ліків. Припинивши ці заняття, вона чахне. Фізичні вправи зміцнюють м'язи, зв'язки, нерви. Він радив під час занять враховувати вік та здоров'я. Висловлювався про масаж, загартовування холодною та гарячою водою.

В галузі хімії Авіценна відкрив процес перегонки ефірних олій. Умів добувати соляну, сірчану та азотну кислоти, гідроксиди калію та натрію.

Авіценна зробив значний внесок у розвиток теорії вкладеної (або відбитої) сили — середньовічної теорії руху, згідно з якою причиною руху кинутих тіл є деяка сила, вкладена в них зовнішнім джерелом (у Європі цю силу називали імпетусом). На його думку, «двигун» (рука людини, тятива лука, праща тощо) повідомляє тілу, що рухається (каменю, стрілі) деяке «прагнення», аналогічно тому, як вогонь передає тепло воді.

Авіценна розробив також своє власне вчення про темперамент і характер людини. Згідно з його вченням натура людини ділиться на чотири простих види: гаряча, холодна, волога і суха (що в сучасній психології відповідає чотирьом темпераментам).

Ці натури не є стабільними, а змінюються під впливом внутрішніх та зовнішніх факторів, таких як метеорологічні умови та зміна пір року. Зміни у рідинах організму також можуть коригувати натуру у відповідному напрямку.

Багато серйозних наукових праць Авіценна писав у вигляді поем, використовуючи чотиривірші. У такій формі написано «Трактат про кохання», «Трактат про птахів» та деякі інші твори. Є серед його творчості й ліричні віршовані твори — рубаї. Він міг писати та диктувати цілі трактати, не звертаючись за довідками до книг.

Основні літературні роботи Авіценни - філософська повість-алегорія "Хай ібн Якзан", поема з двадцяти двовіршів "Птах", "Саламан і Абсаль". Ці твори та рубаї вплинули на розвиток арабської, іранської та тюркомовної літератур. Зокрема, класик іраномовної поезії XII століття Омар Хайям називав Ібн Сіну своїм учителем.

Останні роки життя Авіценна провів в Ісфахані, при дворі еміра Алаат-Давла. Помер у 1037 р., під час походу еміра в Хамадані, де й був похований. У цьому іранському місті 28 квітня 1954 р. поставлено пам'ятник та урочисто відкрито мавзолей вченого.

Понад 900 років люди берегли його могилу. Щоранку біля його мавзолею збиралися вчені старці та юнаки, приходили хворі, які вірили у чудове зцілення від одного лише дотику до стародавньої могили великого лікаря.

На шанування пам'яті видатного вченого в Таджикистані його ім'ям названі медичний університет і гірська вершина. У Самарканді й Бухарі є вулиці, названі на честь Авіценни. У Бухарі у 1990 р. відкрили медичний інститут і назвали ім'ям ученого.

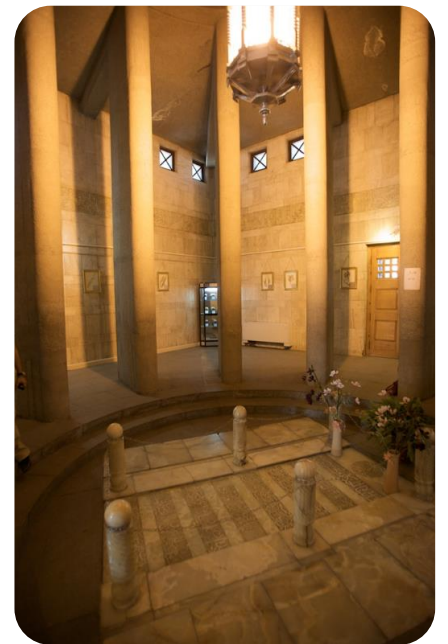
**Статуя Авіценни у складі
Павільйону перських вчених
перед офісом ООН у Відні,
Австрія**

Пам'ятник Авіценни в Анкарі

**Мавзолей Авіценни в Хамадані,
Іран**

**Могила Авіценни зсередини,
Хамадан, Іран**

ДОБІРКА ПОСИЛАНЬ

- АВІЦЕННА

<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/8191/avicenna>

- Абу Алі Ібн Сіна (Авіценна), та його внесок в медицину

<https://vinmedlib.org.ua/images/Nata/AVIZENNA.pdf>

- Авіценна біографія коротко

<https://dovidka.biz.ua/avitsenna-biografiya/>

- Праці Ібн Сіні – путівник для вчених, які борються з інфекцією

https://bastion.tv/praci-ibn-sini-putivnik-dlya-vchenih-yaki-boryutsya-z-infekciyeyu_n36038